

DE SCHRIKKELIJKHEID DER HEL

Maar vreest veelmeer Hem, Die beide ziel en lichaam kan verderven in de hel.

Matthéüs 10:28b

Geliefden, u herinnert u misschien dat ik tien preken gehouden heb over de verheerlijkte staat van de heiligen in de hemel. Het is nu mijn plan te spreken over de gepijnigde toestand van de verdoemden in de hel, opdat in dien de eerstgenoemde preken over de heerlijkheid uw genegenheden niet verworven hebben, deze over de hel uw consciëntie mochten doen schrikken. Daar leraars een gemengd volk hebben, moeten zij hun leer mengen: soms met troost en soms met schrik. U hebt tien preken gehoord over het eerste gedeelte van de tekst; u zult misschien nog veel meer over dit onderwerp horen.

Voordat ik u de zin of betekenis van de tekst kan geven, moet ik u de strekking van het hoofdstuk geven, die aldus is. Jezus Christus heeft Zijn twaalf discipelen samengeroepen en hun last gegeven door heel de gewesten van Judéa het Evangelie te prediken en (als een bevestiging van hun leer) om wonderen te doen en om alle ziekte en alle kwaal te genezen en om duivelen uit te werpen, nochtans wetend dat zij als schapen in het midden der wolven moeten gaan (vers 16) en welke vervolging en tegenstand zij in de wereld zouden ontmoeten in het voortzetten van het grote werk van het bevorderen van het Evangelie, en Hij benaastigt Zich daarom het hart van Zijn volk te ondersteunen door vier verschillende argumenten in dit hoofdstuk.

1e. Het eerste argument staat in vers 18 en 19: 'En gij zult ook voor stadhouders en koningen geleid worden om Mijnentwil. (...) Zo zult gij niet bezorgd zijn, hoe of wat gij spreken zult; want het zal u in dezelve ure gegeven worden, wat gij spreken zult. Alsof Christus zei: U zult voor het hooggerechtshof geroepen worden om Mijns Naams wil voor het prediken van Mijn Evangelie, maar overdenk niet wat u zult aanvoeren als verdediging voor uzelf, want Mijn Geest zal u te kennen geven wat u zeggen zult. In Lukas 21:15 hebt u dezelfde uitdrukking; 'Want Ik zal u mond en wijsheid geven', om u te verdedigen en om de waarheid van het Evangelie in uw handen te bewijzen.

2e. Een tweede argument dat Hij aanvoert, is dit dat, hoewel zij verdrukkingen in het vlees zouden ontmoeten, Christus nochtans hun ziel zou behouden (vers 22); indien zij lijden in hun lichaam, dan zal hun ziel behouden worden. 'Maar die volstandig zal blijven tot het einde, die zal zalig worden'.

3e. Dat voordat zij in iedere stad gepredikt hadden, Christus hun belofde te komen in de zegening van Zijn Geest tot de krachtvolle bekering van zielen (Matth.16:28). Sommigen zeggen dat er bedoeld wordt: totdat Jeruzalem verwoest wordt, maar Calvijn verstaat het van Zijn geven van de Geest (vers 23).

4e. Hij bemoedigt hen met deze troost, dat Jezus Christus met hen deelde in het lijden. Welnu, zij moeten niet verwachten boven Christus te zijn, boven hun Meester (vs. 24): 'De discipel is niet boven de Meester, noch de dienstknecht boven zijn heer'. Het is genoeg te zijn gelijk hij is. Alsof Hij zei: Wees niet ontmoedigd; Ik, uw Heere en Meester heb geleden en moet nog meer lijden; Ik moet de dood sterven. Wees daarom niet ontmoedigd, want de discipel is niet boven zijn Heere.

5e. En dan staat er nog een argument in mijn tekst:

Wees niet bevreesd, omdat de macht van uw vijanden beperkt is. Alles wat uw vijanden kunnen doen, zal slechts het lichaam treffen, maar nooit uw ziel kwaad doen. Vrees niet voor hem, die het lichaam kan doden, maar de ziel niet kan doden; also hen zeggend voor wie zij behoren te vrezen en voor wie niet. 'Maar vreest veelmeer Hem, Die beide ziel en lichaam kan verderven in de hel.'

Aldus heb ik de woorden tot u gebracht. Nu zal ik u de betekenis geven.

'Maar vreest veelmeer Hem. Dit woord 'veelmeer' moet niet in een vergelijkende zin opgevat worden: u kunt mensen vrezen, maar u moet God meer vrezen. Maar het is een tegenstellend woord: u moet de mensen helemaal niet vrezen, maar God alleen. Maar vreest veelmeer Hem, Die beide ziel en lichaam kan doden. Doden moet in deze plaats niet opgevat worden als de vernietiging of het verderven van het lichaam, maar als een voortdurend pijnigen van lichaam en ziel onder de toorn Gods tot in alle eeuwigheid, en wordt alzo door Lukas verklaard: 'Die macht heeft in de hel te werpen: beide lichaam en ziel (Lukas 12:5), dat is, beide ziel en lichaam te verderven. Het zou goed zijn voor de verdoemden, indien de ziel en het lichaam in die zin verdorven zouden worden, zodat zij vernietigd werden. En de reden waarom beide lichaam en ziel genoemd worden is, dat het lichaam met de ziel in de zonde gedeeld heeft en daarom deelgenoot zal zijn in de straf.

'Vreest Hem, Die beide ziel en lichaam kan verderven in de hel. De hel laat in de Schrift een viervoudige betekenis toe.

1. Hel wordt gebruikt voor het graf: 'Want Gij zult Mijn ziel in de hel niet verlaten; Gij zult niet toelaten, dat Uw Heilige de verderving zie' (Psalm 16:10), dat is, Christus zou niet in het graf liggen en tot ontbinding overgaan maar Hij zou weer opstaan. En alzo maakt de apostel Petrus gewag van deze profetie, dat Hij geen verderving zou zien noch verlaten zou worden in de hel (Handelingen 2:31, 32). Dit zei hij van Zijn opstanding uit de doden.

2. Hel wordt in de Schrift gebruikt voor de buik van de vis, waarin Jona geworpen werd. Aldus is de uitdrukking: 'Uit den buik des grafes (in het Engels: hel) schreide ik, en Gij hoordet mijn stem' (Jona 2:2). Uit de buik van de hel! Jona is nooit in de hel geweest, maar de buik van de vis werd hel genoemd, omdat het een donkere plaats was, gelijk de hel is.

Maar u moet het ook niet in deze zin verstaan, maar;

3. De hel wordt in de Schrift gebruikt voor de duivel zelf of voor zijn boze geesten. Alzo: 'De tong (...) wordt ontstoken van de hel' (Jak. 3:6), niet de hel als de plaats, maar de duivel in de hel. De duivel in de hel ontsteekt het vuur van een woedende en vurige geest. De tong wordt ontstoken door de duivel van de hel.

4. De hel wordt in de Schrift gebruikt voor de plaats van de verdoemden, waar God tot in alle eeuwigheid de ziel en het lichaam van alle verdorven mensen in de wereld pijnigt en kwelt. In deze zin komt het woord 'hel' veelvuldig in de Schrift voor (zoals in Matthéüs 5:29, Lukas 12:5 en 16:23), en op deze plaats wordt het aldus gebruikt: 'Maar vreest veelmeer Hem, Die beide ziel en lichaam kan verderven in de hel: dat is, in die plaats van pijniging, die de Heere tot in alle eeuwigheid bewaart tot de straf en pijniging van alle goddeloze mannen en vrouwen.

Aldus heb ik de uitdrukking 'in de hel' opengelegd.

Het woord dat hier met 'hel' vertaald is, komt van het Hebreeuwse woord 'gehinnom', dat het dal van Hinnom aanduidt. Het was een dal bij Jeruzalem, dat in het bezit was van Hinnom of zijn zoon (Joz. 15:8, Neh. 11:30). De hel wordt in de Schrift naar de naam van deze plaats genoemd, in zinspeling daarop, omdat de afgodische Joden in dit dal een afgod oprichtten, Molech geheten, die van koper gemaakt was in de gedaante van een mens, van binnen hol en waarin de Joden een

vuur ontstaken. Dan werden de kinderen in de armen van de afgod gelegd en alzo verbrand. De Joden geloofden dat de vader die één van zijn kinderen aan deze afgod overgaf, een zegen en troost van al zijn andere kinderen zou krijgen. Welnu, vandaar komt het Griekse woord en brengt een zinspeling op deze plaats met zich mee, dat gelijk er een voortdurend vuur in die afgod was en voortdurend schreeuwen en schreien, het alzo in die vurige pijnigingen van de hel is. De geschiedenis is volledig te vinden in 2 Kronieken 33:6, 2 Koningen 16:3, 2 Kronieken 28:3, Jeremia 7:31, Jeremia 32:35 en Leviticus 18:21. De godvrezende koning Josia verwoestte deze plaats (2 Kon. 23:10).

Aldus de woorden opengelegd hebbende, staat mij niets in de weg dan u de opmerkingen te geven, die de tekst inhoudt. En er zijn twee opmerkingen die ik aan deze woorden zal ontleen.

1e. In de eerste plaats uit het verband: ‘Maar vreest veelmeer Hem’.

Merk daarom op: dat de vreze Gods het hart beschermt voor mensenvrees. Hoe meer u God vreest, des te minder zult u mensen vrezen. ‘En vreest gijlieden hun vreze niet (...) Den HEERE der heirscharen, Dien zult gij lieden heiligen, en Hij zij uw Vreze en Hij zij uw Verschrikking’ (Jes. 8:12, 13). Maar dit punt ga ik voorbij, omdat ik bij het behandelen van dit onderwerp alleen voorheb u de pijn van de verdoemden in de hel voor te stellen, die misschien enige slaperige consciënties zal wakker schudden en ik ben er zeker van, dat hij de blijdschap der gelovigen veel zal verhogen, die verlost zijn van deze helse pijn.

De opmerking, die daarom de inhoud van deze tekst zal beheersen, is deze:

2e. Dat de overweging hiervan, dat God een absolute macht over mannen en vrouwen heeft om hun lichaam en ziel in de hel te werpen, een ontzagwekkende vreze Gods in het hart van Zijn volk behoort te werken. Dit is de zaak, en een zaak die veel vrees en schrik met zich meebrengt.

Voordat ik daarom de leer duidelijk zal komen te behandelen, moet ik noodzakelijk redenen opgeven waarom ik over dit verschrikkelijk onderwerp prediken dan enige tegenwerpingen beantwoorden, die tegen het prediken van zo’n vreselijke leer als deze misschien gemaakt worden.

I. De redenen waarom ik deze leer behandel, zijn vier:

1e. Ik behandel ze thans, omdat ik op zo’n grote schaal de heerlijkheid van de uitverkorenen in de hemel behandeld heb, tot troost van de godzaligen. Thans zal ik spreken over de pijn van de hel tot straf van de goddelozen; opdat alzo, indien de heerlijkheid van de uitverkorenen uw genegenheden niet gaande gemaakt heeft, het horen van de pijn van de verdoemden in de hel uw consciëntie mocht doen schrikken en u mocht wakker schudden uit uw gerustheid.

2e. Ik behandel ze, opdat niemand van u gerust en aanmatigend zou worden in het koesteren van een ongegronde hoop der heerlijkheid, verwachtende in de heerlijkheid met Jezus Christus te zijn volgens de vroegere predikaties. Opdat u aldus geen ijdele hoop zou hebben, achtte ik het gepast dit onderwerp erbij te voegen, opdat u alzo in evenwicht zou verkeren door aanmatiging aan de ene en wanhoop aan de andere kant.

3e. Omdat het een leer is, die in deze tijd zo weinig gepredikt en waarover zo weinig geschreven wordt. Ik ken slechts één boek dat in het Engels over dit onderwerp geschreven is, namelijk door Ds. Bolton, en zeer weinige in het Latijn. En omdat het zo’n nuttig onderwerp is, nuttig voor de goddelozen en nuttig voor de godzaligen, en nochtans zo weinig behandeld en tegenwoordig zeer gekleineerd en zeer afgekeurd wordt, bracht deze reden mij ook tot deze lering.

4e. Ik behandel deze leer, omdat ik verzekerd ben dat, indien vele mensen duidelijk de pijn van de hel kenden, zij nooit op een weg van zonde die naar de hel voert, zouden wandelen, zoals zij doen. Ik ben er zelf van overtuigd dat, indien deze leer van de hel goed onderzocht werd en beter bij de mensen bekend was, zij er meer voor zouden zorgen de hel te ontgaan en de heerlijkheid te verkrijgen dan zij doen. Wisten de mensen slechts dat zij, die zonder bekering leven en sterven en die liggen te branden in hun begeerlijkheden, op zekere dag zullen branden in het vuur. Wisten zij slechts dat zij, die bokalen wijn kunnen verzwelgen en overdadig drinken, op zekere dag teugen zwavel zullen drinken in de hel.

Wisten de mensen slechts dat zij, die hier hun tanden knarsen uit haat en verbolgenheid tegen de godzaligen, op zekere dag hiernamaals hun tanden zullen knarsen in de hel.

Wisten de mensen slechts dat zij, die Gods volk verdrukken door vervolging en hen thans naar de gevangenis slepen, op zekere dag naar een eeuwige gevangenis gesleurd zullen worden en door de duivelen in de hel gesleept zullen worden; dat zij die het gezelschap der heiligen op aarde niet konden verdragen, bij de duivelen en verdoemde geesten in de hel zullen zijn. Indien de mensen deze leer goed wisten, dan zouden zij niet zo werelds en buitengewoon goddeloos zijn als zij tegenwoordig zijn. Maar het gebrek aan het onderzoek van deze zaak opent een bres voor de wereld van goddeloosheid.

En daarom besloot ik om deze redenen dit onderwerp een weinig te behandelen.

II. Nu zijn er twee tegenwerpingen, waarom men niet over zo'n onderwerp behoort te prediken.

1. Sommigen zullen zeggen dat dit een wettische prediking is. Vlammen van hels vuur over de gemeente werpen: dit is niet het Evangelie prediken, maar de wet. Daarom zal ik, om dit weg te nemen, bij wijze van antwoord op vier zaken wijzen.

a. Christus was voorzeker geen wettisch Prediker, nochtans predikte Hij deze leer, want dit zijn Christus' eigen woorden; en daarom kan het prediken van de hel en de pijn daarvan niet met recht wettisch prediken genoemd worden, omdat Jezus Christus, de Bedienaar van het nieuwe verbond, de Persoon was Die het meest van allen over de hel predikte. En het is opmerkelijk, dat noch de apostelen, noch alle evangelisten zoveel over de hel predikten als Jezus Christus. Jezus Christus heeft zeven bijzondere onderwerpen over de hel en de pijn van de verdoemden, die de apostelen nooit hadden. Daarom zeg ik dat dit geen wettisch prediken is, aangezien het de leer van Jezus Christus Zelf is.

b. Het is het grote beleid van de duivel de mensen behaaglijk te doen nederliggen in gerustheid in hun zonden; dat alle zieldozoekende en zondebestrafende prediking, alle prediking die de consciëntie wakker schudt en de plicht benadrukt, dat al zulke leringen als deze wettisch prediken genoemd worden. Het is het grote beleid van de duivel zo'n slechte naam op zo'n goed werk te leggen.

c. Indien de prediking van verschrikking wettische prediking is, dan werd de wet in het Nieuwe Testament meer gepredikt dan ooit onder het Oude Testament. Ik maak het aldus duidelijk: er zijn meer verschrikkelijke en vreselijke leringen verspreid in het Nieuwe Testament dan in het Oude Testament. Het is een opmerking van Chrysostomus, dat in het gehele Oude Testament het woord 'verdoemenis' nooit gebruikt wordt, maar dat het dertien keer in het Nieuwe Testament gebruikt wordt. Verder is het opmerkelijk dat, hoewel het woord 'hel' in het Oude Testament dikwijls gebruikt wordt, het nochtans heel vaak gebruikt wordt voor het graf en niet voor de plaats van de verdoemden. Maar in het Nieuwe Testament wordt 'hel' in alle opzichten gebruikt voor de plaats van de verdoemden.

Daarom is het voor het oog van een ieder duidelijk, dat het Evangelie meer gesteund wordt door verschrikking en door de leerstukken van hel en verdoemenis dan ooit de wet.

De prediking van de wet heeft slechts *anathema*, maar het Evangelie heeft ook Maranatha. Daarom vergissen zij zich allen zeer, die de antinomiaanse dwaling omhelzen, dat de prediking die de plicht benadrukt, kleineren als de prediking van de wet; want Christus Zelf en de apostelen en de evangelisten predikten allen meer over verschrikking dan ooit één van de profeten.

d. Terwijl er gezegd wordt dat het prediken van verschrikking wettische prediking is, zeg ik daarentegen dat preken over verschrikking meer goed gedaan hebben in onbekeerde zielen dan preken over troost ooit gedaan hebben; preken over de hel hebben velen uit de hel gehouden. Ik heb dikwijls van Ds. Throgmorton gelezen, dat hij bekeerd werd door een preek over de verschrikking naar aanleiding van de tekst: 'Hoe zoudt gij de helse verdoemenis ontvlieden?' Van een andere godgeleerde heb ik gehoord, dat hij bekeerd werd door de tekst: Christus predikend tot 'de geesten in de gevangenis. Ik heb van Ds. Greenham gehoord (een bekende leraar), dat het horen van een preek over het laatste oordeel en de pijnigingen van de verdoemden zijn bekering en eerste roeping bleek te zijn. Ik heb van andere oude schrijvers gelezen. Hierom zegt hij zelf: 'Of ik eet of drink, ik hoor een stem in mijn oren klinken: Sta op, sta op, gij doden en kom ten oordeel. En ditzelfde geklank bekeerde hem en zovelen meer.

Geliefden, leerstukken van schrik heeft God meer geheiligd tot de bekering van zielen dan enig ander leerstuk in de wereld.

En daarom is het opmerkelijk van Johannes de Doper, de voorloper van Christus en die de weg bereidde voor Christus, dat de eerste predikatie die hij deed een predikatie over de toekomstige verschrikking en toorn was: 'Gij adderengebroadels, wie heeft u aangewezen te vlieden van den toekomenden toorn ?'

En alzo was dit de tweede predikatie die Christus ooit hield, en hierin houdt Hij een verschrikkelijke predikatie over de hel.

'Laat ons preken over de hel niet ontvlieden, opdat wij de hel mogen ontvlieden', zegt Gregory.

2. Maar misschien zullen sommigen tegenwerpen en zeggen: 'Het is waar, prediken over de hel is wettig, maar het prediken over Christus' liefde en over vrije genade zijn innemender onderwerpen en ze zijn leerstukken waardoor men meer gesticht kan worden, en meer leerstukken om Gods volk te verkwikken en te bemoedigen. Deze leerstukken krijgen meer invloed bij de mensen dan zulke verschrikkelijke leerstukken.

Ik vraag u dringend deze vijf zaken aan te nemen bij wijze van antwoord op deze tegenwerping.

a. Het is inderdaad waar dat, indien al onze hoorders bekeerd waren, leerstukken van genade, van liefde en van troost zeer tot stichting konden zijn. Maar aangezien wij met een gemengd volk moeten omgaan, moeten onze leerstukken ook gemengd zijn, anders zullen wij nooit nuttig zijn.

b. Het is inderdaad waar dat indien de natuur van alle mensen gelijk was, indien alle mensen van een zachte en tedere aard waren, indien alle mensen verontrust waren en onder een gevoel van Gods toorn verkeerden, wij dan alleen liefde en genade behoorden te prediken om hun hart te bemoedigen; want 'ingenium potius ducitur quam trahitur' (de geest wordt beter geleid dan gedreven). Maar als de Schrift ons zegt dat de natuur van de mensen verschillend is (sommige mensen hebben een zachte aard, anderen een moeilijk en ruw karakter), zullen sommigen gewonnen worden met barmhartigheid, anderen niet zonder oordeel. Daar de Schrift ons zegt dat de aard van de mensen verschillend is, moeten onze leerstukken ook verschillend zijn, soms over barmhartigheid en soms over oordeel, opdat gelijk preken over liefde zachte harten zullen overwinnen, alzo leerstukken van verschrikking voor moeilijke karakters moeten zijn: 'En ontfermt u wel over enigen,

onderscheid makende; maar behoudt anderen door vrees, en grijpt hen uit het vuur; en haat ook den rok die van het vlees bevlekt is' (Judas:22, 23). Sommigen, zegt de apostel, moet u ontferming verkondigen en tot hen moet u prediken over liefde en goedheid, maar anderen moet u behouden door vuur, namelijk hen het helse vuur tonen en hen doen schrikken door de vrees voor Gods toorn. Sommige mensen zijn meer meegaand en tederder; deze moeten met zachtmoedigheid behandeld worden. Andere zondaars, die meer stijven van hart zijn, moeten behouden worden door vrees, hen uit het helse vuur rukkend.

Dat is mijn tweede antwoord. De natuur van sommige mensen wordt veel meer geleid dan gedreven; nochtans zijn anderen zo stijf en moeilijk, dat niets dan de vlammen van het helse vuur hun consciëntie zullen doen schrikken.

c. Zij die zoveel pleiten voor leerstukken van vrije genade en voor onderwerpen van troost, en tot wie zulke zaken van verschrikking niet gepredikt moeten worden, antwoord ik, dat de natuur van de mens meer geneigd is leerstukken van vrije genade te misbruiken (hoewel deze op hun tijd ook gepredikt moeten worden), dan deze leerstukken van verschrikking en van de toekomstige toorn van God. Dat zegt Judas ons: Zij 'veranderen de genade onzes God in ontuchtigheid' (Judas:4). En de apostel Paulus laat de tegenwerping horen: 'Zullen wij in de zonde blijven, opdat de genade te meerder worde? Dat zij verre' wat inhoudt dat sommigen er hun gewoonte van maakten meer zonde te doen, omdat de genade overvloedig was.

d. Hoe kan een leraar zijn consciëntie voor God vrijmaken, dat hij de mensen de gehele raad Gods verkondigd heeft, indien hij in de loop van zijn bediening alleen de onderwerpen van Vrije genade en van troost gepredikt heeft?

Wat zijn leerstukken van verschrikking? Is het niet Gods wil dat ze even goed als de leerstukken van troost gepredikt worden?

e. Ik ben er zeker van, dat die mannen die zoveel geroepen hebben dat er over liefde en vrije genade gepredikt moet worden, meer zielen verhard hebben dan zij ooit door die preken bekeerd hebben. Wat mij aangaat, geliefden, ik ken niet één man die door deze nieuwe leraars bekeerd is, die voorgeven meer licht dan hun broeders te hebben en voorgeven Christus duidelijker te verkondigen dan hun broeders. Ik zie in hun leven geen heiligheid boven anderen schitteren. Terwijl ik er daarentegen zeker van ben, dat zij die gemengde leerstukken prediken (soms vrees en soms liefde, soms onderwerpen van toorn en soms van genade) het meest de consciënties van hun toehoorders beïnvloed hebben. Ik heb gelezen over Ds. Hildersham, een leraar te Ashby-de-la-Zouch, een zeer verschrikkelijk prediker, en er wordt beweerd dat God zijn bediening meer tot bekering van zielen zegende dan die van alle andere leraars in het land. Toen Paulus een predikatie hield over het toekomstige oordeel deed ze het hart van Felix beven; het horen van het oordeel deed het hart van deze vooraanstaande man beven.

En wij vinden in de Schrift dat, gelijk God Zijn Bárnabassen (zonen der vertroosting) had, Hij alsoo Zijn Boanêrgessen (zonen des donders) had om de stijven van hart onder de mensen te doen beven.

En aldus achtte ik het gepast deze verdediging te maken bij het ter hand nemen van dit onderwerp, opdat geen verleid hart meegesleurd zou worden om dit alles wettisch te achten. Denk aan dit leerstuk, opdat de overdenking hiervan, dat God een absolute macht heeft over mannen en vrouwen om beiden in de hel te werpen, in Gods kinderen een ontzagwekkende vrees voor God zou werken.

Bij het behandelen van dit sombere onderwerp moet ik enige vragen doorlopen, zoals:

1. Ik zal onderzoeken of er een hel is of niet.
2. Waarom er een hel moet zijn om de zielen van goddeloze mensen te ontvangen.
3. Wat deze hel is.
4. Of er graden van pijn in de hel zijn; enz.

1. Of er een hel is of niet. Om dit te beantwoorden zal ik het laten blijken uit de belijdenis van de heidenen, die slechts het zwakke licht van de natuur hadden en nooit de Bijbel gezien hebben. In de tweede plaats uit het getuigenis der Schrift.

a. Uit de belijdenis der heidenen. Hoewel zij het niet duidelijk konden zeggen (als niet bekend zijnde met het Woord), hadden zij nochtans door het zwakke licht der natuur enige ideeën en begrippen van deze plaats van de verdoemden.

Virgilius zegt ons: 'Facilis descensus Averni, enz (Aeneis, regel 6). * *Deze Latijnse spreuk heeft voluit als betekenis: gemakkelijk is het naar de onderwereld af te dalen, maar op zijn schreden terug te keren en naar de bovenwereld te ontsnappen, dat is een heel wat moeilijker zaak.*

Daarom hadden zij iemand, Pluto genaamd (dat was de voornaamste persoon in de hel) die voornamelijk hen pijnigde die zeer goddeloos waren. En zij hadden de boten van Charon, een inbeelding dat, er een man met een boot was, die goddeloze mensen overzette naar de hel. En zij hadden hun Aetna, hun vulkanen, die zij zich voorstelden als de hel. En zij geloofden dat er in de hel voortdurend stenen over dode, lichamen rolden; met vele andere inbeeldingen.

Alzo had Pluto vele voetstappen der hel, zodat indien een mens geen straf had na zijn dood, hij iets van schuld in zich zal hebben om hem te kwellen en te pijnigen, zegt hij. Dit waren enkele begrippen van de hel.

Maar deze ga ik nu voorbij.

b. Gelijk u een getuigenis van de heidenen hebt, alzo hebt u deze waarheid ook duidelijk uit de Schrift; om enkele teksten te noemen: 'Want een vuur is aangestoken in Mijn toorn, en zal branden tot in de onderste hel' (Deut. 32:22). 'De goddelozen zullen terugkeren naar de hel toe, alle God vergetende heidenen' (Ps. 9:18). 'Hij zal op de goddelozen regenen strikken, vuur en zwavel; en een geweldige stormwind zal het deel huns bekens zijn' (Ps. 11:6).

'Gij slangen, gij addereengebodsels, hoe zoudt gij de helse verdoemenis ontvliden?' (Matth. 23:33). 'Maar die in de hel geworpen hebbende, overgegeven heeft aan de ketenen der duisternis, om tot het oordeel bewaard te worden' (2 Petr. 2:4). 'En de engelen die hun beginsel niet bewaard hebben, maar hun eigen woonstede verlaten hebben, heeft Hij tot het oordeel des groten dags met eeuwige banden onder de duisternis bewaard' (Judas:6).

Die alle bewijzen duidelijk dat er een hel is.

Maar nu:

2. Waarom er een hel moet zijn. Het blijkt uit de volgende bewijzen:

a. Vanwege de walgelijke natuur der zonde. De zonde is tegen een oneindig God, en de zonde oneindig, zijnde, moet de straf ook oneindig zijn. Maar de straf kan niet oneindig zijn op aarde, omdat we hier maar een poosje verkeren en onze lichamen verteren in het graf. Daarom moet er noodzakelijkerwijs een hel zijn, die de lichamen en zielen van de goddelozen moet bewaren, opdat zij alzo evenredige straf zullen ontvangen aan de zonden, die zij hier op aarde bedreven hebben.

b. Omdat anders aan de rechtvaardigheid Gods niet genoeg gedaan kon worden voor de zonden van de goddelozen, hier op aarde bedreven.

De reden is:

(1) Omdat Christus Gods toorn niet kon bevredigen en ondergaan voor de goddelozen; daarom moeten zij hem zelf dragen.

(2) Op aarde kunnen zij Gods toorn niet bevredigen.

Waarom niet? Omdat de zonde oneindig is, kan hun straf hier slechts eindig zijn, voor een tijd. Daarom kan al hun lijden Gods toorn niet bevredigen, die zij door hun zonden verdiend hebben; daarom moet er noodzakelijkerwijs een hel zijn om de mensen tot in alle eeuwigheid te bewaren, opdat door hun eeuwige pijn Gods rechtvaardigheid bevredigd kan worden, wat anders niet kon geschieden (2 Thess. 1:5).

(3) Het blijkt dat er een hel moet zijn door die verschrikkingen der consciëntie, die in de goddelozen zijn wanneer zij sterven. Vele mensen zullen in hun gezonde dagen zich geringschattend uitlaten over de hel; zij zullen het vuur minachten en spotten met de vlammen. Vele mensen denken wanneer zij gezond zijn nooit aan de hel, maar zij kunnen de ene dag drinken, de volgende dag vloeken, de dag daarop de echtbreker uithangen en iedere dag zondigen, en de gedachten aan de hel verontrusten hen nooit. Maar breng nu deze mens naar zijn ziekbed en welke verschrikkingen en vrees grijpen zijn ziel aan! Moet ik van een gezonde dronkaard in beroep gaan bij hemzelf als hij sterft (zoals iemand zei, die van de dronken koning Filippus in beroep ging bij de nuchtere koning Filippus, die daarop zijn daad herriep en de man recht deed), gij die door het zondigen uw kracht en bezit in drank verbruikt hebt en niet aan de hel denkt als gij dronken zijt, zou ik dan bij u in beroep moeten gaan, een stervend mens? Zeg mij, wat zoudt gij dan zeggen? Wat zoudt gij dan voor Christus geven? Wat zoudt gij dan voor vergeving geven, opdat gij niet verdoemd zoudt worden? De verschrikkingen en verwondingen der consciëntie bewijzen op uw sterfdag, dat er een tijd van pijn door u verdragen moet worden; hoe kon anders de consciëntie zo'n verschrikkelijke kwelling voor de ziel van de mensen zijn in die dag, indien er niet gezorgd was voor zoiets als een hel voor hen? Wat deed de Romeinse keizers bang zijn voor de dood en wat deed hen onder het bed kruipen uit vrees voor de dood als het onweerde?

Alleen dit, dat de werkingen der consciëntie hen aantoonde dat er na dit leven iets moest komen.

De verschrikkingen van de consciëntie verklaren dat er een hel is, een plaats van pijn, waarvoor gezorgd is voor goddeloze mensen.

Aldus deze vragen beantwoord hebbend, zal het gebruik dat ik ervan zal maken tot veroordeling en verbazing zijn.

1. Het zal zijn tot veroordeling; een veroordeling voor hen allen, die van oordeel zijn dat er niet zoiets als een hel is. De Photianen zijn van oordeel dat er geen hel is, maar dat wat wij 'hel' noemen de vernietiging van het lichaam is: de mens wordt tot niets gebracht en niets anders. Een auteur schrijft over vijftien soorten kettters, die ontkennen dat er een hel is; onder andere een zekere Empecta, waaraan Barba, de vrouw van keizer Sigismund vasthield, die haar dienaars geld gaf om deze mening erop na te houden, zodat zij hun consciëntie toegeschroeid zou hebben in zinnelijkheid en wellustig vermaak. Deze waarheid veroordeelt hen allen, die hun consciëntie toegeschroeid hebben zodat zij loochenen dat er een hel is.

2. Dit is tot verbazing. Voor wie? Wel, voor u allen die zonde bij zonde voegen en dronkenschap bij zuinigheid en de ene terging bij de andere, alsof er noch een hemel voor de godzaligen, noch een hel voor u was. U die bent gelijk Sardanapalus zei: 'Ede, bibe, lude, post mortem nulla voluptas': 'eet, drink en speel; want na de dood is er geen genot meer' en bijgevolg geen pijn; en daarom behoren de mensen, zolang zij leven, zo aangenaam en blij te leven als maar mogelijk is (Jes. 22:13). O geliefden, beef indien al deze aangevoerde plaatsen bewijzen dat er zo'n plaats is. Hoe behoorde dit uw ziel te verbazen, dat alle daden van uw leven slechts een wedren geweest zijn naar deze binnenkamers des doods! Alle daden van uw leven zijn slechts het vergaderen van schatten in deze plaats van pijn geweest. Hoe behoorde dit u te verbazen, wiens loop u slechts leidt naar deze akelige kerker der hel.

3. Hoewel dit een verschrikkelijk en vreselijk leerstuk is, kunt u, die Gods uitverkoren volk bent, er nochtans vertroosting uit putten. Het is inderdaad waar dat er een hel is en de goddelozen zullen onvóermijdelijk in de hel komen, gelijk Johannes de Doper zegt: 'Gij slangen, gij adderengebroidsels, hoe zoudt gij de helse verdoemenis ontvlieden?' Maar u allen, die Gods uitverkorenen bent, wordt niet alleen vooraf gewaarschuwd, maar u wordt ook vooraf gewapend; u behoeft deze

plaats der hel niet te vrezen. Want in, de eerste plaats behoeft u de duivel niet te vrezen, dat is, de pijn der hel, omdat God de satan haast onder uw voeten zal verpletteren. Hoewel hij nu omgaat als een briesende leeuw, zoekende wie hij zou mogen verslinden, zal hij dan toch in ketenen zijn en niet meer uitgaan. In de tweede plaats behoeft u die pijn niet te vrezen die de verdoemden ondergaan. Hoewel er een worm is, die nooit zal sterven; een vuur, dat nooit uitgeblust zal worden; hoewel er weinig en knersing der tanden zal zijn; hoewel zij onder de toorn van een vertoornd God liggen; hef nochtans uw hoofden opwaarts met vreugde, gij uitverkorenen Gods, want Jezus Christus is uw verlossing en uw leven. Hij heeft door de dood teniet gedaan 'dengene die het geweld des doods had, dat is den duivel' (Hebr. 2:14). Dientengevolge bent u door Jezus Christus verlost van de toekomstige toorn (1 Thess. 1:10). Hier is dan stof van vreugde voor u; hoewel er een hel is en de goddelozen nacht en dag gepijnigd worden, nochtans bent u door Jezus Christus verlost van deze toekomstige toorn. Amen

Christophorus Love is geboren in 1618 te Cardiff, Glamorgans hire in Engeland. Hij werd op zeer jeugdige leeftijd tot God bekeerd en studeerde te Oxford van 1635-1642. In 1640 weigerde hij de nieuwe Canons van bisschop Laud te ondertekenen. Zijn vrouw heette Mary Stone. In het jaar 1647 was hij predikant te St.Aldersgate en daarna was hij verbonden aan de gemeente van St.Lawrence Jewry. Zijn hoogstaand karakter, zijn gevangenschap, zijn innige godsvrucht en zijn machtige prediking gaven hem een vooraanstaande plaats onder de presbyteriaanse predikers van zijn tijd, maar brachten hem in conflict met Cromweil en de independenten. In 1651 werd hij wegens hoog verraad aangeklaagd, doch zegde zelf onschuldig te zijn. Op 14 mei werd hij op de Tower gevangen gezet en op 22 augustus 1651 onthoofd. Thomas Manton hield een lijkpredikatie over 1 Corinthe 15:57 en Edmund Calamy hield een lijkpredikatie over Handelingen 7:60b.

Slot van de laatste rede van Mr.Chr.Love gedaan op het schavot van Towerhil te Londen op 22 augustus 1651.

Nu wil ik mijn ziel aan God bevelen en mijn dodelijke slag ontvangen. Hoewel de mensen mij uit deze wereld stoten, zo kunnen ze mij nochtans niet uit de hemel sluiten. Ik sta gereed om mijn lange reis te doen en gij zult een korte reis naar uwe huizen doen. Maar ik zeg u, ik zal Thuis zijn eer gij thuis komt. Ik sta op mijn reis naar het hemelse Jeruzalem, naar een ontelbaar getal van engelen, naar de geesten der rechtvaardigen die volmaakt zijn, en tot God de Rechter van alles, in Wiens tegenwoordigheid ik zal hebben de volheid van vreugde tot in eeuwigheid.

Ik besluit mijn laatste redenen met de apostel Paulus: 'Want ik word nu tot een drankoffer geofferd en de tijd van mijn afscheid is nabij. Ik heb de goede strijd gestreden, ik heb mijn loop voleindigd, ik heb het geloof behouden. Voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid, welke mij de Heere, de rechtvaardige Rechter, in die dag geven zal. En niet alleen mij, maar ook allen die Zijn verschijning liefhebben. Door Wiens bloed (zo wanneer mijn bloed zal vergoten zijn) ik verwacht vergeving van al mijn zonden.

Nadat hij het volk zijn bijstand gevraagd en gebeden had, heeft hij aan de scherprechter 3 pond sterling gegeven en zei: Vriend, hier zijn 3 ponden voor u. Doe hetgeen u te doen hebt. God vergeve het u, gelijk ik u vergeven heb. Zo is Mr.Love neergeknield en heeft zijn hals op het blok gelegd, waarna hij zijn linkerhand ophief en heeft de scherprechter de bijl laten vallen.